

N:o 7

A. B. Centralt växel
Örebro 19 4

Juli 1914

Äges af:
**Svenska Brandmanna-
Förbundet**

Utkommer en gång i mån.

Redaktör och utgivare:
ARV. W. SVENSSON
ÖREBRO
Telefon 26

Prenumerationspris:
Kr 2 75 för år. 1 åsn. 25 öre

Annonspriser:
1 texten 1 kr., 2 andra platser
70 öre pr cm. och spalt

Kemiska eldsläckningsapparater.

De kemiska eldsläckningsapparater som nu för tiden äro så vanliga, äro icke så nya som många kanske äro benägna att tro. Vatten är otvivelaktigt det bästa eldsläckningsmedel, men det räcker i detta afseende icke till vid alla tillfällen. Det kan inträffa, att eld utbryter på ställen, där man icke har tillgång till vatten (t. ex. ombord på luftskepp), eller elden kan ha gripit omkring sig under förhållanden, då det skulle skada i stället för att gagna, om man göt vatten på den — detta är sålunda fallet, om elden har antändt vätskor som äro lättare än vatten. I sådana fall kan en kemisk verkande eldsläckningsapparat ofta bli af den största betydelse. Den första apparat af detta slag som blef uppfunnen daterar sig från 1715. Den bestod af en behållare full med vatten; inuti den var en liten metallåda, innehållande c:a 1 kg. krut, som medelst en lunta, hvilken ledde ut genom behållarens öfre del, kunde antändas. När nu behållaren kastades in i eldgården, blef luntan antänd, krutet exploderade, och vattnet blef jämte de vid explosionen utvecklade gasarterna kastadt långt ut åt sidorna; verkingen beskrifves som mycket tillfredsställande. År 1846 konstruerade Kuehn en apparat som innehöll en blandning af 66 delar salpeter, 30 delar svafvel och 4 delar träkol.

Liksom på den nyssnämnda apparaten ledde en lunta ut genom behållaren, så att blandningen antändes, när apparaten kastades på elden; härigenom utvecklades en stor mängd svafvelsyrlighet, hvilken har den verkan att om den finnes för handen i 2% af den atmosfäriska luften är förbränningen omöjlig. Sedan konstruerade man många kemiska eldsläckningsapparater, vid hvilka principen var den att de brinnande föremålen med tillhjälp af apparaten beträffades med ett pulver som icke kunde brinna, samtidigt som gasarter utvecklades, hvilka kväfde elden. I våra dagar är det i synnerhet eldsläckningsapparater, innehållande vatten och diverse kemiska verkningsmedel, som kommit på modet.

Släckningen sker då både genom vattnets inverkan och genom utvecklandet af ämnen som icke underhålla förbränningen, såsom kväfve, kolsyra o. s. v. Men det är icke nog med att dessa ämnen utvecklas; för att apparaten skall kunna bli effektiv, måste man kunna på ett lämpligt afstånd dirigera den eldsläckande strålen mot eldgården, med andra ord, innehållet af apparaten måste uttömmas under tryck. Detta tryck åvägabringas nu i det stora hela på tvenne sätt. I det ena fallet har man vid den behållare som innehåller vattnet och kemikalerna fäst en annan

behållare, som innehåller kolsyra eller vanlig luft under tryck och som genom ett med ventil försedd rör är förbunden med den förra. När apparaten skall träda i verksamhet, öppnar man för ventilen, hvarigenom tryckluften tränger in i den större behållaren och drifer ut dess innehåll; genom att på olika sätt ställa in ventilen kan man reglera trycket och därigenom den kraft

Här blef han sin moders hjälpreda vid skötseln af apoteket, som hon vorden änka 1760 själf öfvertagit, och hvilket hon behöll till sin död 1772, då han blef ägare af detsamma.

Frans Joakim von Aken var en mycket skicklig och framstående man inom sitt yrke och Örebro apotek utvecklades under hans ledning till ett mönster för andra dylika inom riket, förutom ett

Utseende före påtändningen.

Plan af uppställningen.

hvarmed den eldsläckande strålen utsändes. Apparater som fungera enligt den andra metoden ha blott en stor behållare, och trycket frambringas därigenom att kolsyra, när apparaten sättes i verksamhet, utvecklas i denna t. ex. genom att en syra bringas i beröring med dubbelkolsyradatron. Vid sådana apparater blir trycket icke konstant, utan ständigt aftagande, så att räckvidden är mindre vid slutet än vid början af begagnandet.

Bland uppfinnare inom området för kemiska eldsläckningsapparater fanns äfven i Sverige på 1700-talet en man vid namn Frans Joakim von Aken född i Örebro 1738 samt aflidit därstädes 1798. Efter anställningar på olika platser bl. a. spoteket "Markattan" i Stockholm, hos laboratoriefirman Jonson Jolup & L:ted, London, m. fl. platser återvände han i slutet af 1762 till Örebro.

det försåg en mängd mindre apotek med droger och utensilier. Von Aken blef äfven för sina förtjänster belönad af konung Gustaf III med assessors fullmakt samt invaldes i kungliga patriotiska sällskapet.

Liksom sin fader hade han mycken båg för uppfinningar. Efter en stor eldsvåda i Örebro den 13 maj 1790 började han att arbeta på uppfinandet af ett verksamt eldsläckningsämne. Denna tanke var alldeles ny för sin tid och uppfinningen den första i sitt slag, och den lät mycket tala om sig samt framkallade i rikt mått både beröm och tadel. Med sitt eldsläckningsämne utförde han flera offentliga försök såväl på sin landtård Akenlund invid Ado'fsberg som ock på Drottningholm och Ladugårdsgärdet i Stockholm inför konung Gustaf III, hertigen-regenten (Karl XIII) samt slutligen inför Gustaf IV Adolf, och

vann stort bifall. En bok, som han utgaf 1797, med titel: "Kort afhandling om det Bästa Eldsläckningsämnet" spriddes öfver hela Europa. Af Gustaf III belönades han med en stor guldmedalj att bäras i guldkedja om halsen, från konungen i Polen (Stanislaus Poniatowsky) erhöill han sig tillsänd en snusdosa med konungens bröstbild i guld, omfattad af stora briljanter, och staden Zürich i Schweiz förärade honom en stor guldmedalj:

Eldsläckning

uti Hans Kongl. Maj:t Konungens och Hans K. Högh. Hertigen af Södermanlands höga närvaro. I äsyn af en stor del rikets högre och lägre ombetsmän, utrikesministrar samt en talrik samling af Stockholms stads invånare. Anställd på Laboratoriehagen vid Stockholm den 27 okt. 1792 af assessorn F. J. von Aken medelst af honom upfunnet eldsläckningsämne.

(Till klichén å föreg. sida.)

Eldsläckningsämnet ansågs en tid så värdefullt, att det var af magistraten i Örebro påbjudet, det en viss kvantitet af detsamma alltid skulle finnas i hvarje hus i staden. Ämnet bestod af en i vatten löst blandning af alun, vitriol, lera, koksalt m. m., som anbragtes på det antända stillet medelst särskilda för detta ändamål konstruerade sprutor. Därigenom släcktes elden, men därjämte bildades också en skorpor, hvilken förhindrade, att samma ställe kunde ånyo antändas. Teoretiskt sedt är uppfinningen fullt riktig, hvilket äfven vitsordades af den store kemisten Berzelius, och i praktiken är den äfven användbar. Dock vidlades den af olägenheten att ej kunna användas vid större eldsvådor och vid de tillfällen, då den skulle kunna brukas, gör enbart vatten i de flesta fall samma tjänst. På dessa grunder har den också för länge sedan fallit i glömska.

Von Aken inrättade på sin gård i Örebro en större murad cistern, hvari alltid förvarades ett större förråd af nämnda eldsläckningsvätska.

Idéen för senare tiders uppfinningar på området ifråga torde härleda sig från de i Tyskland och England upfunna s. k. "extintörerna", där medelst svafvelsyra och dubbelkolsyrat natron ett kolsyretryck uppstod i behållaren, och genom detta tryck blef vattnet utslungat mot eldherden. Flere sorter af s. k. torrelsläckare ha äfven på senare tider förts i marknaden, afsedda att släcka eldsvådor i oljor, bensen och andra lätt antändliga vätskor. Dessa apparater hafva dock ej vunnit någon särdeles stor popularitet, ty i praktiken hafva de i regel visat sig värdelösa. Det enda s. k. kemiska eldsläckningsmedel då det gällt att släcka bensinbrand har varit det i Tyskland använda "Perkeolöddret", hvilket af brandkärer i Tyskland blifvit användt och befunnits besitta

ganska stor effektivitet. Det senaste, oss veterligt i marknaden förekommande kemiska torrelsläckningsmedlet är apparaten "Total", en apparat som vi dock ej haft nöjet se i verksamhet, hvarför vi senare till den torde återkomma.

A. E. G.

Eldsvådor.

Jönköping.

(De tre bilderna äro från branden i Jönköping.)

Söndagen den 17 maj kl. 11,37 e. m. allarmades brandkåren från brandskåp till Smålands artilleriregementes kasernetablissemant, där eldsvåda utbrutit i första divisionens stallar. Brandkåren utryckte med två redskapsvagnar och en ängspruta, hvilken redskap är fastställd som första utryckning till kasernetablissemantet ifråga.

Genast vid framkomsten utlades tre slangledningningar från två av de fyra å kaserngårdsområdet placerade brandposterna och två ledningar från den medförda ängsprutan.

Redan under färden till kasernetablissemantet, som är beläget i stadens östra utkant och på ett afstand från brandstationen af omkring 3 kilom., kunde kåren bereda sig på några timmars styft släckningsarbete, enär man såg eld och väldiga rökpelare bolma upp mot den ljusa natthimmelen.

Vid brandkårens ankomst rädde det största virrvarr å kaserngården. Där galopperade 300 hästar, vildt förskrämda, hvilka gjorde opphörliga försök att komma in i sin brinnande bostad. Brandkårens första slangutläggningsarbete blef härigenom mycket försvåradt och därtill riskabelt. Hela kaserngården var till en början öfversvämmad af förskrämda och galopperande hästar, som än här och än där hoppade öfver än en brand-soldat och än en artillerist, utan att likväl skada någon. Meddelaren såg vid ett tillfälle, då en artillerist blef öfverhoppad af fem hästar efter hvarandra, utan att dock på minsta vis skadas.

Regementets organiserade brandkår hade, vid stadens brandkårs ankomst, icke hunnit vidtaga några eldsläckningsåtgärder. Däremot hade artilleriets brandkår och öfriga manskap hunnit utföra en af de mest allvarliga uppgifter, nämligen, att lösa de flesta af hästarna, som voro placerade i divisionens stallar. Det var mycket svårt att hålla hästarna från de brinnande stallarna, men sedan man väl frände de första angreppen till släckning klara, organiserades en stark manskapskedja kring de galopperande hästarna, som så småningom låto sig villigt infångas, hvarefter de insattes i regementets sommarstallar. En hel del af hä-

starna kommo dock lösa utom kasernetablissemmentet, löpande genom stadens gator och det sägs, att de varit sedda på platser belägna tre mil utom staden. Så småningom infångades dock alla hä-

starna och återfördes till regementet. Några af hästarna hade ådragit sig mindre skador.

Då regementets fyra brandposter äro på ett sex tums rör och den medförda sprutans vattenkälla var belägen på ett afstånd af 400 meter från eldstället, kunde man här för icke erhålla tillräckligt antal strålar för släckningen och skyddandet af etablissemmentets många närbelägna byggnader, gaf brandchefen order om, att kårens öfriga två ångsprutor skulle utrycka och genast ställas i arbete. Efter dessa båda ångsprutors ankomst arbetade brandkåren med åtta strålar och blef elden vid 2-tiden på natten begränsad, men hade då redan hunnit spolia ena stallbyggnaden, som var uppförd af tegel och omkring 90 met. lång, och delvis sex af denna byggnads flyglar, som hvardera äro omkring 18 met. långa. Det var isynnerhet på fodervinden, där elden först utbröt, som lågorna foro värst fram. Här förvarades regementets foderförråd, en afsevärd mängd hö, halm och hafre, som man ej hann rädda. Af inventarierna, såsom filltar, selar, sadlar o. d. lyckades man dock rädda det mesta.

Några meter från stallarna lågo en del träbyggnader, innehållande

bland annat marketenteri, gymnastikhus och regementets sommarstallar. Dessa byggnader voro en lång stund starkt hotade och man måste därför koncentrera brandkårens arbete äfven åt dessa byggnader för att hindra eldens spridande till desamma.

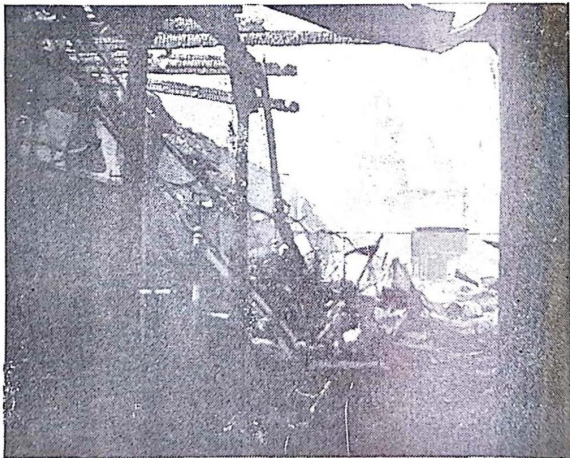
Rörande eldens uppkomst har det genom hållna polis- och regementsförhör icke kunnat utrönas huru därmed förhåller sig, men som förut nämnts, började elden först på stallvinden, där den fick riklig näring i det där förvarade stråfodret.

Den brunna byggnaden var första och andra divisionernas gemensamma stallar och där stodo 300 hästar inrymda.

Angående värdet af det brunna kan ingenting med säkerhet uppgivas, då ju staten är sin egen försäkrings-gifvare. Brandskadan är dock fixerad till omkring 70,000 kronor. S.

Hernösand.

Måndagen den 29 juni kl. 5 e. m. allärmerades brandkåren samtidigt från tre olika brandskåp och telefon, att eld utbrutit i Storgatan 45. Vid brandkårens ankomst stod hela vinden i ljus låga och spred sig med stor hastighet till vinden ä

huset 47, någon brandmur fanns nämligen ej mellan husen, utan endast tunna brädväggar skilde husen från hvarandra. Till en början såg det rätt

å båda husen fullständigt förstörda af elden och un-re våningarna af vatten. Nästan allt lösöre räddades. Hade elden icke upptäckts i tid torde den

hotande ut till följd af den starka storm, som vid till-fället var rådande, men tack vare god vattentillgång lyckades kåren efter en timmes energiskt släck-ningsarbete begränsa elden, och voro då vindarna

nog fått en ännu större omfattning än hvad nu blef fallet, ty staden är här sammanbyggd utan några som helst brandmurar mellan de tätt intill hvarandra stående husen.

Förbundsangelägenheter.

Förbundsmötet.

Mötet kommer, som förut angifvits, att hållas 9—11 aug. Brandchefen i Malmö har för det-samma upplåtit lokal å brandkårens hufvudstation. Styrelsen samlas därstädes lördagen den 8 kl. 10 f. m. och förbundsmötet börjar dagen därpå vid samma tid.

Föredragningslista tillställs styrelsen och af-delningarna i enlighet med stadgarna.

Till ett talrikt besök inbjudes.

Ordföranden.

— Som stor sannolikhet finnes för att för-bundskassan vid instundande årsmöte kommer att blifva hårdt anlitad, riktas härmed en vänlig uppmaning till alla, såväl föreningar som enskilda medlemmar, hvilka ännu ej erlagdt andra halfärs-afgiften, att snarast möjligt och senast den 1 aug. erlagga densamma.

Efter den 1 aug. och intill månadens slut är undertecknad — till följd af semester — ej an-träffbar under vanlig adress, hvarför inga afgifter torde insändas under denna tid. *Kassören.*

Glimtar.

Ett hastigt uppvaknande bereddes brandchefen hr Leo Strandberg i Boden söndagen den 28 juni. Hr S. hade då sin namnsdag, och Bodens elitkår hade i tysthet beslutat att öfverraska sin chef. Kl. 7 f. m. var kåren samlad utanför hr S:s dörr, och en man ur kåren sprang och slog falskt alarm på närmaste brandskåp. Hvad som sedan följde kan lättare tänkas än beskrivas, när brand-chefen kom utrusande genom sin tamburdörr och hamnade i armarna på sin kår med påföljd, att hr S. nästan höll på att fastna i taket.

Hr S. var tämligen blek om näsan, och de första ord som kommo öfver hans läppar voro: "Sådana rackare!" hvilka dock utslungades med en blick af tacksam förståelse på de församlade. Sedan hälsningar och lyckönskningar blifvit undanstökade, öfverlämnade kåren till hr S. en liten minnesgåfva med inskription: "För godt kam-ratskap".

Prenumerera på Svensk Brandkårs-Tidning!

Den baltiska kongressen för frivilliga brandkårer

tog fredagen den 19 juni sin början och pågick till och med söndagen den 21.

Vid öppningshögtidigheterna i realskolans aula kl. 10,30 f. m. närvaro bl. a. landshöfdingen greve Robert De la Gardie, major O. Gabrielson, grosshandl. L. Faxé, brandchefen friherre C. G.

försäkringsstjämestemannen Ekman för Finland. Till sekreterare utsågs notarien Waldenström i Malmö.

Ordföranden lämnade därpå ordet åt kamrer Per Follin, Linköping, som i ett längre föredrag redogjorde för behovet af en brandstadga för landsbygden.

Kongressdeltagarna samlade å brandstationens gård i Malmö.

Djurklou, brandmajor Carl Schummer från Riga, oberverwaltungsgerichts-sekretär W. Körber, Oldenburg, ordföranden i Oldenburgska brandkårsförbundet Gustaf von Gruben, kapten E. Springborg, Aarhus, ordföranden i Finska allm. brandkårsförbundet Oskar Ekman, Helsingfors, samt omkring 200 kongressdeltagare från Sverige, Danmark, Tyskland och Finland.

Riksförbundets ordförande, landshöfdingen greve R. De la Gardie förklarade efter ett längre anförande kongressen öppnad.

Talet hölls först på svenska och därefter på tyska.

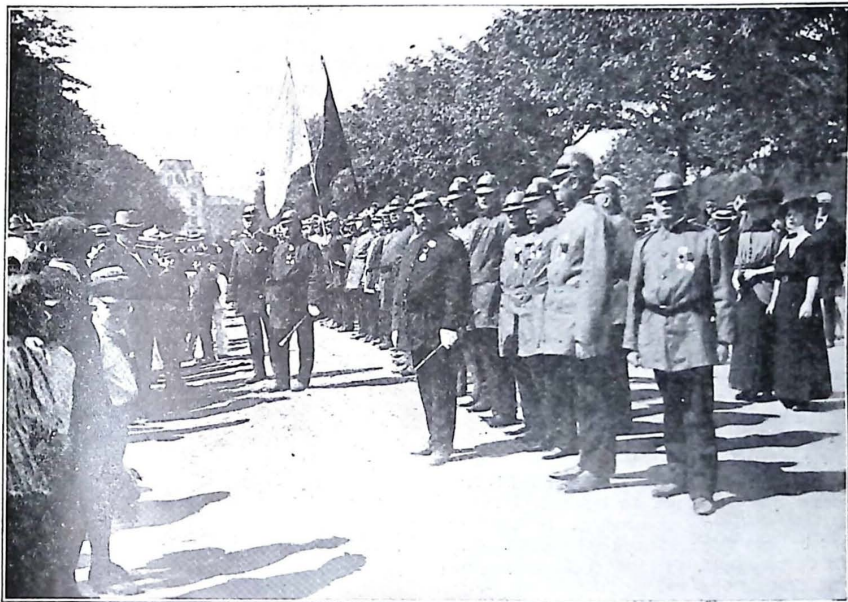
Till ordförande för dagen utsågs därefter greve De la Gardie samt till vice ordförande major Gabrielson för Sverige, brandmajor Schummer för Ryssland, hrr von Gruben och Körber för Tyskland, kapten E. Springborg för Danmark samt

Tal. ville redan från början betona att en brandstadga icke får stanna vid bestämmelser "huru förfaras skall vid vådeld i by", såsom det ifrågasattes vid innevarande års första riksdag och hvilka bestämmelser närmast torde intressera brandkårsmännen, utan bör för landsbygden omfatta tillämpliga delar af såväl byggnads- som brandstadgan för städerna och sålunda rätteligen benämnas brandskyddsstadga, eftersom föreskrifterna i främsta rummet önskas inriktade på att förebygga eldfara.

Att hitintills endast obetydliga åtgärder vidtagits för att få till stånd en sådan stadga kan förklaras endast på det sätt, att brandförsäkring af fast och lös egendom äfven på landsbygden varit mycket vanlig och att det vid all brandförsäkring brukat fästas villkor om vissa försiktigt-

hetsmått mot eldfara samt om brandsyner och om utbruten brand, hvaraf följt att allmänheten frivilligt påtagit sig en del af de förpliktelser, som kunna inrymmas i en brandskyddsstadga. För närvarande finnes emellertid i gällande lag intet tillämpligt bud rörande försiktighetsmått mot eldfara å landsbygden eller om plikten för dem, som äro i tillfälle därtill, att lämna bistånd när elden härjar.

ning och bristande respekt för grannes rätt föranleder också oftare än mängden tror att en förut fri belägen och i brandförsäkringsafseende förstklassig byggnad mister en stor del af sitt värde. Den som har en gård, lägenhet eller fabrik på landet med välbyggda hus nära invid gränsen till en annan mark, kan en dag få se alldeles intill samma hus på andra sidan gränsen ett boningshus, en smedja eller en tvättstuga uppföras och

Ytads frivilliga brandkår.

Innan tätt bebygga plats får municipalförvaltning, är det tämligen lönlöst att söka vidtaga åtgärder för att städernas byggnads- och brandordningar skola gälla därstädes. Dessförinnan hinner dock i regeln många byggnader och inrättningar, t. o. m. af mycket eldfarlig beskaffenhet, att uppföras på en sådan plats, och då stadgarna, sedan de efter många om och men kommit till, knappast hindra att stora delar af samhället fortfarande äro utsatta för stor eldfara, så kan det sägas vara blott en tidsfråga när en brandkatastrof skall inträffa. Således måste det vara af stor betydelse, att en brandskyddsstadga får lända till efterrättelse redan från och med ett samhälls första bebyggande. Saknaden af tillämpliga bestämmelser i förenämnde lagbuds rikt-

förses med tak af lättantändlig beskaffenhet eller också kan han där föna ett större oljeupplag eller en brädstapel upplagd, en lokomobil uppställd som dragkraft till såg eller tröskverk och påföljden för ägaren till den annars förstklassiga lägenheten blifver utom oron för den ökade brandfaran alltid förhöjda brandförsäkringspremier.

Som bekant gifves det ett flertal anledningar till eldfara, som kunna beröra många personers egendom och för hvilka knappast andra säkerhetsföreskrifter finnas än dem, som meddelas af brandstodsbolagen. Beträffande elektriska anläggningar gälla dock särdeles utförliga allmänna bestämmelser om ansvar för skada genom dem, men huru stor utförligheten än är, behöfva dock dessa bestämmelser ett särdeles viktigt tillägg och det

är en föreskrift om opartisk och sakkunnig besiktning å hvarje auläggning i dess helhet minst en gång om året. Sammaledes torde gasbelysningsanordningar, som beröra flera personers egendom, årligen böra underkastas sakkunnig besiktning.

För placeringen af lokomobiler, motorer samt förvarande af automobiler behövas bestämmelser både om minimalafstånd till närmaste grannars byggnader och upplag samt om de försiktighetsmått, som sakkunskapen anser erforderliga till förebyggande af alltför påtagliga eldfareanledningar.

Att de af flertalet brandstodsbolag föreskrifna brandsynerna skötas olika i olika socknar, och att desamma ofta varit samt ännu helt visst mer än en gång äro till större åtlöje än till nytta, ansåg sig tal. ej behöfva närmare framhålla, men han ville i detta sammanhang dock erinra om de ökade kraf, som med utvecklingen af byggnads- och fabriksverksamheten äfvensom af användningen af motorer och lokomobiler måste ställas på dessa syner, och som göra det angeläget att äfven för stora delar af landsbygden få dem lika officiellt och tillförlitligt anordnade som i städerna.

Å ingen mera tätt bebyggd plats bör det få saknas för eldsläckningsbehof behöflig vattentillgång.

Saknaden af allmänt laggilda bestämmelser om sotning, om brandredskap och om förfarandet vid eldsvåda har otaliga gånger verkat menligt samt äfven åstadkommit att begränsningen af utbruten eld misslyckats. Där ingen har befälsrätt och ingen lydadsplikt och där inga förberedande eldsläckningsöfningar förekommit, där är det icke lätt att betvinga elden, när den väl kommit lös. Och i de kommuner, där det ej finnes någon nämnd eller styrelse med särskildt åliggande att handhafva brandskyddsväsendet, där får man icke fordra några samfälliga säkerhetsåtgärder mot eldfara.

Kunde vi få till stånd en brandskyddsstadga med giltighet för hela rikets landsbygd, så följde däraf flerstades upprättandet af mera detaljerade brandordningar, som också komme att upptaga föreskrifter om brandkärs öfningar och därmed vore vägen banad för större uppkomst af frivilliga brandkärer. Dessas uppgift torde väl åndock vara så tydlig, så lockande och stor, att intresset för dem skulle visa sig ganska allmänt, men utanför Skåne får man nu beklagligtvis oftast fåfängt söka efter sådant intresse. Annat blefve dock förhållandet om det af befolkningen i större sambällen på landsbygden kräfdes ungefär samma skyldighet i fråga om brandväsendet, som nu åligger städernas

innebyggare. Då skulle säkert de frivilliga kårens bli va både lätt upprättade och rekryterade samt väl omhuldade i flertalet af våra landskap.

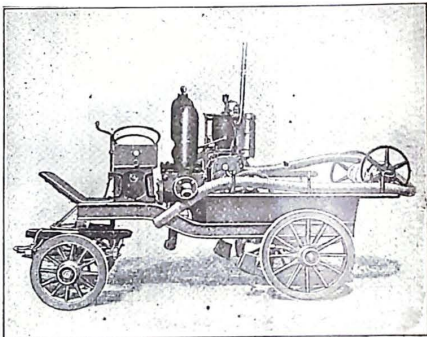
Det med stort intresse åhörda föredraget motogs med lifligaste applåder.

På föredragshållarens förslag beslöt kongressen att uttala som sin önskan:

att värden om brandskyddsväsendet å rikets landsbygd skall öfverallt, där befrielse från skyldighet icke erhållits, handhafvas enligt allmänt gällande stadga och de särskilda brandordningar, som af kommunalstämma eller kommunalfullmäktige för *hel* kommun eller för *del* däraf antagas och af konungens befallningshafvande fastställas.

Oberverwaltungsgerichts-sekretär W. Körber, Oldenburg, talade därpå om "Die Bedeutung der Feuerwehr-Fachschulen und der Führerkurse für freiwilligen Feuerwehren sowie regelmässige Zusammenkünfte von Führern und Unterführern eines Verbandes".

Nästa föredrag hölls af kontorschefen, cand. polit., Frederik Steenberg, Köpenhamn, som redogjorde för den frivilliga brandkårens organisation i Danmark.

Motorsprutan "MERIT"

== 5 hkr. ==

Lättskött och absolut tillförlitlig.
Driftkostnad c:a 25 öre pr timma.

Uppfordrar 600 lit. vatten per minut med en 25 met. vägrät, 20 met lodrät stråle.

C:a 4 minuter för igångsättning.

A.-B. Fredr. Wagner.

Motorafdelningen.

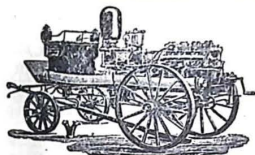
Göteborg.

Stockholm.

Malmö.

INGENSKISSENS EMBROGATION, LYPTUL
och LYPTOLSALVA
äro de förmånliga medel mot stötar och slag.

Henrikssons prisbelönta Benzinmotorsprutor

försäljas genom

ALLMÄNNA BRANDREDSKAPSÄFFÄREN
E. BERGSTRÖM & Co. STOCKHOLM K.

Telegramadress: "Ideal".

Rikstelefon 2258

Henrikssons Brandsläckare RAPID & PUMP-RAPID

samt Brandsläckaren n:o 76, modell 1914, 12 liter. Ny för året.

Samtliga godkända af Tarifföreningen.

Försäljas genom

HUGO KNOCHENHAUER, Stockholm.

Telegramadress: Knochenhauer.

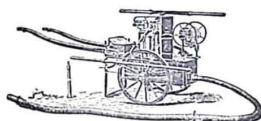
Rikstelefon 5799.

N:o 76

Pump-Rapid

HENRIKSSONS prisbelönta Handkraftsprutor

försäljas genom

Hrr. Järn- & Redskapshandlare

samt i parti från fabriken.

Telegraf-adr.:
Sprutbolaget

A.-B. S. HENRIKSSONS Sprutfabrik,

och Mekaniska Verkstad.

STOCKHOLM 4.

Rikstelefon
6 053

Båda föredragshällarna tackades med applåder. Någon diskussion förekom ej.

Om åtgärder för den frivilliga brandkårsrörelsens utveckling hölls föredrag af agronom Gustaf Eliasson, Svalöv.

Vid fredagens sista föredrag, som hölls å biografteatern Mignon, talade ingenjör Axel Claesson, Malmö, om brandautomobil och motorsprutor. Detta föredrag illustrerades genom ett 60-tal ljusbilder och var både intressant och lärorikt.

Kongressen fortsatte på lördagen sina förhandlingar med början kl. 10 f. m.

Dagens program inleddes med ett kortare anförande af brandmajor Carl Schummer, Riga, öfver ämnet: "Die Entstehungsgeschichte der freiwilligen Feuerwehren im Russischen Baltikum".

Om centralbrandkåren i Skåne talade därestfer brandchefen Holger Fogelklou, Hälsingborg. I föredraget framhölls önskvärdheten af att frivilliga brandkärer och centralbrandkärer arbetade hand i hand. Med syfte att få brandväsendet på landet ordnad så praktiskt som möjligt framlade tal. förslag om att å skånska landsbygden upprätta centralbrandkärer, förlagda exempelvis till Svedala, Tomelilla, Eslöf, Klippan, Efveröd och Hesselholm. Omkostnaderna för dem borde ej bli så afskräc-

kande stora. Dessa brandkärer borde vara tidsenligt utbildade och utrustade med brandautomobil för att vid större eldsvådor kunna skyndsamt komma tillstädes och medverka vid släckningen. Från flera landstingsmän hade sympatier uttalats för ett sådant förslag.

Mötet antog enhälligt det af talaren framställda resolutionsförslaget:

"Ett par hundra för brandväsendets ordnande intresserade skänemå, samlade å Baltiska kongressen för frivilliga brandkärer i Malmö år 1914 vädja härmed vördsamt till Malmöhus och Kristianstads läns landsting att antingen hvar för sig eller helst tillsammans tillsätta en kommitté för utredande af frågan om upprättande af centralbrandkärer i Skåne".

Ingenjör Willy Koebe, Luckenwalde, höll dagens tredje föredrag öfver ämnet: "Benzinmotorspruten och Hochdruckzentrifugalpumpe".

Ej minsta intresset erbjöd det föredrag, som hölls af öfverläraren N. Sjögren, Landskrona, om räddningsöfvingar i skolan.

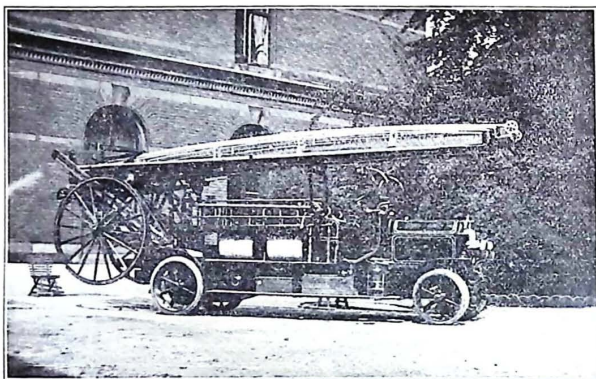
Tal. framhöll först den stora likgiltighet, som vore ett karaktärsdrag hos vårt svenska folk. Det ville i allmänhet svårare olyckor till, innan ögonen öppnades för behofvet af de enklaste före-

Nyanskaffning.

Nedanstående är ett foto af Göteborgs brandkårs steg-automobil, hvilken är placerad å hufvudbrandstationen.

Bilen, som är levererad af Aktiebolaget Scania-Vabis, Malmö, har en motor på 50—60 hkr.

2 st. dubbla ständrör med afstängning, 4 st. strålrör med reglerbara munstycken. Dessutom medföres pyttspruta, 2 st. "Kustos" rökapparater, språngsegl och lifräddningsslang samt en del mindre redskap och verktyg.

Göteborgs första brandautomobil.

samt är försedd med fyra utväxlingar för gång framåt och har visat sig med lättbet taga i staden förekommande stigningar, hvilka i en del fall uppgå till 1 på 6. Bilen, som kördes landsvägen från Malmö till Göteborg under synnerligen svåra väglagsförhållanden utan några som helst fel, vare sig å motor eller vagn, gör all heder åt svensk industri.

Bilen har sedan dess försetts med en 25 met. fyrdelad stega af Allmänna brandredskapsaffären, Stockholm, samt å kåren monterats med släcknings- och lifräddningsattiralj.

Utrustningen består i hufvudsak af följande: 400 met. 65 mm. llneslang på fyra slangrullar,

byggande skyddsåtgärder. Till dylika räknades de i Tyskland, Österrike m. fl länders skolor förekommande räddningsöfningar, hvilka tal. varmt förordade till införande äfven hos oss. I Stockholm hade en ansats gjorts i detta afseende, men försöket synes ha kommit af sig vid själfva starten. Det förvånade tal. att ingenting mera åtgjorts i detta ärende, då det här ej var fråga om införandet af ett nytt läroämne i våra mångläsande skolor utan syftet kunde vinnas genom en och annan utryckningsöfning på tio minuter.

Hr Sjögren föreslog därför: att mötet skulle

På bilen åka vid utryckning 11 man inklusive brandchefen och ett underbefäl.

Stegen, som bröstas af vid användning, är synnerligen lätt att manövrera äfven inom trånga gårdar och gränder. Som arbetet dessutom är prydligt och solidt utfördt är äfven stegen en heder på sitt område för svensk industri.

Nästa bil, som inom årets slut kommer att tillföras kåren, får i hufvudsak samma utrustning, men förses dessutom med en sprutpump på ca 1,500 m.-l. samt en del detaljanordningar för vinnande af ännu större tillförlitlighet.

K. L. C.

uppdraga åt centralstyrelsen för "Sveriges riksförbund af frivilliga brandkårer" att ingå till k. m:t med anhållan om att lämpliga åtgärder måtte vidtagas fortast möjligt för att ordnade utryckningsöfningar i och för förebyggande af olyckor vid eldsvådor, brandallarm och andra panikfall, komma att införas i våra skolor samt att lämplig handledning blir utarbetad härför.

Kongressen beslöt enhälligt att öfverlämna hr Sjögrens uttalande till centralstyrelsen, som skulle vidtaga de åtgärder som den fann nödiga.

Sist på dagens program stod ett föredrag af

den för stora insatser i djurskyddsarbetet kände och uppburne fl. kand. F. A. Wijnborg, Stockholm. Öfver ämnet: "Innebränningsfrågan".

På söndagen samlades kongressdeltagarna kl. 10 f. m. å brandstationens gård där Malmö brandkår höll en ståtlig uppvisning, hvilken lifligt senterades af alla, ej minst af de utländska brandmännen.

Sedan denna uppvisning inne på gården ägt rum drogo kongressdeltagarna ut på den närliggna lekplatsen, där ett experiment med "Torr-eldsläckningsapparaten Total" var anordnad.

Från det intressanta experimentet drogs åskådarens uppmärksamhet till en nu framstående större styrka af uniformsklädda frivilliga brandkärsmän från Ystad, som kommo fram med militärmusik i tåten. Det blef i samma ögonblick en formlig rusning från lekplatsen ut till Drotningsgatan, som blef svart af folk ända fram till brandstationen, där truppen gjorde halt.

En annan uppvisning försiggick vid kanalbrädens. Firman Sonesson & Co i Malmö hade bitfört en större kolsyrespruta, som visade sin kraft genom att driva en mäktigt vattenstråle till anseelig höjd och öfver till kanalens motsatta sida.

I ett nu höres brandstationens alarmklocka. Det är profutrykning till eldsvåda. Inom några sekunder svänga ångspruta och stegvagn med en oerhörd hastighet ut genom brandstationens portar, vagnshjulen dåna, hästarna frusta och fnysa och inom en minut ligga de som remmar uteffter gatan. Efter en sväng omkring de bägge lekplatserna äro de inom kort tillbaka till brandstationens gård, där elden antages vara lös. Stora stegen reses i hast midt på gården, en brandsoldat springer upp till dess högsta pinne och hälsas med en rungande applåd. Fönstren i brandstationen bevåras med i hast uppdragna slangar, hvilkas mynningar riktas mot stationens tak, som får sig en kylande öfversköljning.

Härefter följde ännu några högst intressanta uppvisningar, hvarpå brandkärskongressens tackframbars till Malmö raska brandkår af centralstyrelsens sekreterare.

Senare aftogade brandkärsmännen med musik i tåten till Malmö realskola, där kongressen högtidligen afslutades. I tåget gingo Ystadsborna främst, därefter följde tyskarna och finnarna och sist alla öfriga svenska deltagare. Hvarhelst tåget drog fram väckte det allmän uppmärksamhet.

Frågor och svar.

Hvilket slangkopplingssystem anses vara det bästa?

Re-ré.

Skogseld.

Detta är en rubrik som vi i sommar i våra dagliga tidningar icke behöft leta efter.

Oerhörda värden hafva genom skogseldar gått upp i rök, mängen gång kanske genom ren ovarsambet eller tanklöshet. En bortkastad cigarrer eller cigaretstump, eller en ej sloknad tändsticka har mängen gång varit orsaken till stora skogseldar, till stor pekuniär förlust, och till många hundra personers ansträngande arbete. Många gång har nog "tåget" oförskyldt fått bära skulden till skogsbrand. Att detta ofta är orsaken till antändning är nog ingen som vill motsäga men ofta är det de förut anförda orsakerna.

Den som ej varit i tillfälle att se en skogsbrand i stor utsträckning, kan ej göra sig en föreställning om det sorgliga, på samma gång hemskt storslagna skådespel en skogseld erbjuder.

Undert., som flera gånger förut varit med på skogseldar, fastän dock ej af så stor utstäckning, blef i tillfälle att för ett dygn bevista den stora branden som härjade i Östergötland och tog sin början söndagen den 5 juli. Elden började mellan Grytöf och Ljusfallsbhammar, sträckte sig därifrån ner till Skönnarbo station och vidare upp mot Folkströmmens kronopark, ett område på omkring 2,000 tunnland. På söndagskvällen afgick från Örebro ett extratåg medförande 230 man jemte befäl från Lifreg. grenadierer, med hvilket tåg äfven undert. medföljde. Vid vår ankomst dit ansågs elden begränsad, tack vare ett häftigt åskregn som föll på natten.

Sedan urlastning skett marscherade truppen den omkring 4 km. långa vägen upp till brandplatsen där utposterings skedde på de mest hotade punkterna.

I den mörka natten verkade det hela nästan spöklikt, den stora kraftiga skogen med sina afbrända svarta stammar och mellan dessa en mångfald af stora bäl, bestående af brinnande tjärstubbar, rishögar, myrstackar o. dyl. Allmänt troddes det att elden nu skulle kunna, tack vare regnet, hållas inom det afbrända området, men detta hopp slog fel, ty på måndagen började elden åter blossa upp.

Jonsered's Fabrikers Aktiebolag

GÖTEBORG

rekommenderar sina tillverkningar
af sprutslangar af prima kvalitet.

**ALLMÄNNA-
BRANDREDSKAPSÅFFÄREN** Stockholm
E. Bergström & Co.
Guldmedalj Stockholm 1897. Högsta pris Gelfe 1901. Statsdiplom Berlin 1901.

Specialaffär för
Brandmateriel.

På natten hade från Malmslätt ankommit ett tåg med ytterligare 300 man från Lifgrenadiererna såsom släckningshjälp, och dessa tillsammans med Örebromilitären fiogo nu ett styft arbete. Bristen på drickesvatten gjorde sig mycket kännbar, ty många brunnar voro uttorkade så att vatten till manskapet fick fraktas långa vägar.

Flera gånger under de senaste fjorton dagarna har elden blossat upp men dock ej tagit någon större omfattning, hvarför den nu kan anses fullständig begränsad. Att tala om fullständig släckning vore oriktigt, ty utan ett ihållande regn låter en släckning sig näppeligen tänkas.

De sista militärerna hemförlovades för ett par dagar sedan, efter att hafva legat där omkring fjorton dagar. Deras uppförande prisas allmänt af Ortsbefolkningen. A. W. S.

Eldsvådor i biografen och automobilgarage.

Lux demonstrerar ett nytt eld-släckningssystem.

Aktiebolaget Lux, som sedan en längre tid varit sysselsatt med utarbetandet af eldsläckningsanordningar medelst flytande kolsyra och har utfört en hel del dylika såväl ombord å fartyg som på land, har nu konstruerat en apparat för släckning af brinnande film.

Denna apparat demonstrerades tisdagen den 13 juli för en del pressrepresentanter ute vid bolagets fabrik på Lilla Essingen. I en liten fyrkantig byggnad på fabriksgården hade placerats en biografapparat, varjämte en eldsläckningsanordning uppsatts i samma lokal. Filmen tändes på, och då elden blossade upp fattade den genast tag i ett öfver apparaten hängande impregnerat snöre, som var fastgjordt i en ventil. Denna är omsluten af en metallring, som smälter vid 66 gr. Celsius, och så fort elden nådde denna förstördes den och ventilen öppnades. Från ett rör, försett med flera hål, utsprutade nu kraftiga strålar af

flytande kolsyra mot den brinnande filmen, hvilken genast släcktes. Allt var blott några få sekunders verk, och en helt obetydlig del af filmen brann upp. Vad man afsett med denna eldsläckningsanordning är att filmen under inga förhållanden bör kunna få tid att brinna så länge att öfriga föremål i samma rum hinna ta skada af elden.

Med samma system företogs äfven ett par andra experiment. Sex med benzin fyllda skålar sattes in i den lilla försöksbyggnaden och antändes. Inom mindre än en halv minut öppnades de i taket sittande ventilerna på grund af värmen, och kolsyran strömmade ut i rummet. De flammmande eldslagorna släcktes så gott som omedelbart, innan någon märkbar minskning af benzinförrådet hade hunnit ästadkommas.

Vidare uppstaplades en hög torra bräder, hvilka öfvergötos med fotogen och fyrades på. För att elden skulle ta riktigt god fart använde man sig denna gång ej af den automatiska anordningen för kolsyrans utslungande, utan väntade först en liten stund innan man släppte på det eldförgörande ämnet. Släckningen gick raskt, och ur brädhögen kunde man ej se ens den minsta lilla gnista sticka fram.

Aktiebolaget Lux har nu särskildt kommit att tänka på de eldfarliga biograferna och automobilgaragen. Bolaget har också skrivit till öfverståthållareämbetet för polisärenden och anbållit om att detta måtte föranstalta en undersökning af eldsläckningssystemet för utronande af huruvida detsamma kan anses lämpligt föreskrivas som säkerhetsåtgärd mot de ofta förekommande eldsvådorna i inrättningar af ofvannämnda art.

Brandkåren, för hvilken systemet demonstrerats till fullt inse dess effektivitet.

Jönköping.

Brandkårens utryckningar under år 1913 uppgingo till 23, af hvilka för eldsvådor eller tillbud därtill 13, för soteltd 7, kontakt 2 och falskt allarm 1 gånger.

För transport af sjuka har sjukvagnen rekvirerats 67 gånger. Polisskjuts och arrestkärran har, då så kunnat ske och erfordrats, körts af brandkårens manskap och med kårens hästar 192 gånger.

Trelleborgs Gummifabriks Aktiebolag tillverka sug- och spolslangar samt tekniska Gummivaror af alla slag.

Afdelningskontor och nederlag: **SKEPSSBRON 4, GÖTEBORG.**